

Hoşça kal Ankara!

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Zamanı geldi ve artık ayrılıyor. O gür sesli ozanın söylediği gibi sen bahtıyarlığına doğru giderken ve hayat devam ediyorken, biz, bu kenti bırakanlar ancak

"İçimiz rahat / gönlümüzde hak edilmiş ekmeğine doymuşluk, / gözümüzde ışığından ayrılmanın kederi, / İşte geldik gidiyoruz / şen olasin Halep şehri" diyenleriz. İkimiz de biliyoruz: Her kent ölümlüdür; sonunda tükenir ve biter. Çünkü aşklar öyledir ve her gerçek aşk mutlaka biten ve bittikten sonra yaşayandır. Nasıl bir aşk karşınızdakini ondan vazgeçebildiğiniz ve onu yarattığı boşluğun içinde yaşayabildiğiniz ölçüde etkili ise kentler de bizde yalnızca bir imge, bir sanı ve bir yokluk olarak kalıyorsa bizim demektir. Kentler, zamanlar, kültürler arasında savrulmuş, Sular İdaresi memuru, o daha gençken bile yaşlı Rum ozan "Yeni bir ülke bulamazsın, bir başka deniz bulamazsın, / Bu şehir ardından gelecektir. Sen aynı sokaklarda / dolaşacaksın gene. Aynı mahallede kocayacaksın; / aynı evlerde kır düşecek saçlarına. / Dönüş dolaşıp bu şehre geleceksin sonunda. Başka bir şey/ umma" derken bunu söylemek istiyordu.

Gene de, kaç zamandır yaşadığım gibi, bir şehir biterken, insanın imgelemi kanıyor. İnsan, belleğinin yarıldığını ve boşalan bir imge selinde boğulduğunu görüyor. O arada garip bir şey daha olmakta, bütün bir kent, orada yaşanmış zaman arınmakta, kendi gerçeğinden soyunarak, bir zaman tozu halinde belleğe sızmakta, bulaşmaktadır. Artık ne yaparsak yapalım bir daha asla o kenti yaşayamayacağız; o kent bizde yalnızca damıtılmış bir imgesiyle sürecektir. Bu, hiç saklamaya gerek yok, çoğu kez pişmanlıklar, kırgınlıklar ve yarım kalmış her şeydir. Bir kenti her anımsayıp insanın geçmişine dönüşü, kendisiyle yüzleşmesidir. Kent, insanın bir coğrafyada biçimlendirdiği yüzüdür ve seni iyiliklerle anımsamamak için bir nedenim yok! Ama, benden her şeye karşın bir intikam alacağını ve bunu nasıl yapacağını biliyorum.

Her kent insanın dilinde gömülüdür. Bir kentten kopuş o dilin o bölümünü silmek, o bölümünü unutmaktır. Bunu yapacak, kim bilir hangi sözcükleri eritecek, kim bilir beni nasıl bir bellek yıkımına uğratacaksın? Sonra, seni bıraktığımın ertesi gün dönsem dahi biliyorum ki, bu kentte artık bir yabancı olacağım. Otuz küsur yıldır dolaştığım sokaklarını, kabuğuna çekilmiş ve kendisini ele vermeyen dikenli bir denizkestanesi gibi saklayacaksın. Yalnız taşradayken duyulan o garipsemeler, yabancılık tedirginlikleri, gizliden gizliye kıpırdayan korkular yaşatacaksın. Bunlar olacak; çünkü, yazgı, insan ancak kendisine direndiğinde yaşanabiliyor ve her doğru yanlışlarımızı anımsamak için bulduğumuz bir avuntudur.

En uzak, karlı, Doğu şehrinde gelmiş ve bir aralık sabahında sana uyanmıştım. Küllerle kaplı, beton zeminli 'bahçe', bir yüksek duvarın ucunda asılı kalmış ve gitgide çoğalan eski suratlı gri gökyüzü, kaloriferin derin çitirtilarla ortaya yaydığı kuru sıcaklık içime işledi ve hep yanımda oldu. Şimdi bir ocak sabahı seni bırakıyorum. Bu iki gök arasında senin kurduğun bir yaşam var. Olabileceken olmamışların ya da beklentilerin değil yalnızca yaşanmışların toplamı olan bir yaşam bu. O nedenle de gerçek ve her gerçek gibi kendisini kanıtlamaya yetmiyor; çünkü gerçek ancak bir başka şeyi kanıtlamanın aracıdır. Şimdi gerisinde yarım bıraktığı ya da tükettiği aşklar, kırdığı insanlar, eskittiği ilişkiler varsa bundandır. Her şey kendi gerçeğini kabul etmiş ve ona sığınmış bir insanın artık daha fazlasını ummamasının yarattığı katılıkta biçimlenmiştir. Sen beni de onları da tanırsın; her şey sende ve daima saklı kalsın.

Şimdi düşünüyorum da hangisinin en fazla benim olduğunu bir türlü çıkaramıyorum. Yitik çocukluğun Ankara'sı mı? Hoyrat ilkençliğinki mi, yoksa hırçın gençlik yıllarının mı, ağır bir nehir gibi akan orta yaşları mı? Bir yanıt veremiyorum; çünkü seni çizmek de olanaksız. Hiç değişmemiş gibi görünüp bunca değişen sen galiba bizi daha önce terk edensin. Acaba o nedenle mi benim için sen en çok artık olmayan bir bulvarlarından havalanan serçe sesisin?

Yeniden karşılaştığımızda o maceracı yazarın eski bir dostuyla karşılaştığında yaptığı gibi susacak ve hiç konuşmayacağız. Zaten birbirimizi galiba en çok o nedenle sevdik. Seninle asla uzlaşmadık, paylaşmadık, hep susuştuk ve daima anlaştık. Birbirimizi suskunluğumuzda bulduk ve daima esirgedik birbirimizi. Çünkü suskunluk çiplaklıktır, suskunluk su içen insandır ve onlara dokunulmaz.

Nihayet ayrılıyor! Beni daima gözettin, korudun, sahiplendin. Söyleyecek bir şeyim yok; kendimi gene sana emanet ederim. Hoşça kal!

kahraman@bilkent.edu.tr